

Заворожена криниця

Автор:

Пантелеймон Куліш

Заворожена криниця

Пантелеймон Олександрович Куліш

Пантелеймон Куліш

Заворожена криниця

Вертоград моеї сестри...

Пушкін

* * *

У сестри моєї тихо

Процвітає сад в огradі.

Кінамон, моя утіха,

Нард, алое в любім саді.

Там квітки, як в божім раю.

Що на Тигрі да Євфраті,

Зорями в траві зоряють,

Тонуть-плавляють в ароматі.

Там гранати наливні,
Солодощів дивних повні...
Гудуть бджоли золотії,
Мов з Едему тихі дзвони.

Серед саду-винограду
В кринах схована криниця...
Мойму серцю на відраду
Заворожена водиця.

Заворожена й заклята,
Щоб не знали люде ходу:
Бо призначено для брата
Чисту воду-прохолоду..

Вітре тихий від заходу!
Вволи волю мого серця:
Повінь чарами на воду.
Нехай ллеться, нехай ллеться.

Вітре буйний аквілоне!
Подми чарами, крилатий,
На ті нарди, кінамони,

* * *

І вдень журюсь, і серед ночі:

Ой Лелечко ж, мій боже Лелько!

Весна та гарні карі очі

У змові на мое серденько.

Весна та гарні карі очі

На мене потайно змовлялись,

І рози й солов'ї щоночі

В ті, певно, змовини мішались.

* * *

Благословляю час той, і годину,

І ту ясну невимовну хвилину,

Як я, об'їхавши світ-Україну,

Тебе побачив, над людей людину.

В тобі з душею понялась уroda

І з серцем тихим — розуму свобода...

Пещене чадо рідного народа!

Пишається тобою вся природа.

До тебе я, прибуду, прибудився,

На тебе я, мов на святу, дивився,

Твоїм умом і серцем просвітився,

Немов на світ удруге народився.

Благословен же час той і година
І ти, ясна, незабутна хвилино.
Як світ мені широкий — Україна
В тобі з'явився, над людей людино!

* * *

Блукав я самотно проміж деревами
З моєю печаллю один
І мучивсь гіркими давнішніми снами,
Та й знов собі серце вразив.

Де ви сього слова про жаль мій набрали
Пташки, в воздуховій горі?
Коли б же ви про мене у співах мовчали,
Було б іще гірше мені.

1896, ноября 17. Гейне 1,38

* * *

В твої голубенькі очі,
Як в море тихе, зазираю,
І мрій стільки в серці у мене,
Що я про них слова не маю.

Про очі твої голубенькі

Я всюди, о, всюди гадаю

І в морі голубеньких думок

Щасливим умом поринаю.

* * *

I

Вітаю глуш твою, куточку мій затишний,

Де я ховаюсь од лихих людей,

Що гайдамаками осіли «город пишний»,

Хвалителями гидосних страстей,

Через котрі наш край ув Азію подався,

Пустинею ума і людськості зістався.

II

Я тут — мов у раю... Кругом живуть панки,

Такі байдужні до самопознання,

Як їх хаптурники, їх судді й мужики...

Благословенний край розумовання!

Погляну з захисту — воли, воли й воли,

Безмовні, як і їх батьки й діди були.

III

Я тут — новий Адам: свій тихий рай обходжу

І всім скотам даю іменованне,

Скотам і гадам, що в котрого знаходжу,

На споминку, на вічне пам'ятанне,

Що пробував колись в цім краї чоловік

І між німих звірят прожив блаженний вік.

IV

Як праотець Адам, ходжу я тут за плугом,

В поту лица свій хліб насушний ім,

І нікого мені назвати братом, другом,

Або слугою нелихим своїм.

А все ж ми з Євою щасливіші над звірята,

Над всі воли, осли, телята, поросята.

V

Як праотець Адам, я знаю зв'ягу хатню

Із Каїном без честі й без ума,

Та, молячись, дивлюсь на Єву благодатню,

І не подужає мене ворожа тьма.

Сміюсь на хуторі із темного хижацтва,
І з велемудрого письменства-гайдамацтва.

VI

Благословен господь за всі його дари!

Благословен: сподобив мене раю...

Працюю від зорі до пізньої пори

І на погану погань не вважаю,

В затишному раю «я води Лети п'ю»

Да тихострунну настроюю мою.

* * *

Весняні блакитні очі

Дивляться з трави на мене:

Се фіалочки кохані,

Що набрав я повну жменю.

Я набрав і все, що думав,

Чим сумне втішав серденько,

Голосно про те співає

Мій коханець соловейко.

О! виспівує, лящить він

Про зітханне мого серця;
І ніжна любові тайна
По всіх пущах роздається.

* * *

Вранці я встаю й питаю:
Чи вона сьогодні буде?
Вечір знов занепадаю:
І сьогодні не прибуде!

Усю ніченьку німую
Я лежу без сну, сумую,
Ввезденіченьки мов сниться
Сон про любу, дорогую.

* * *

Заплачеш по мені, кохана, о! заплачеш,
Як бездиханного мене колись побачиш
Промов же се словце, промов мені його
Ні, ні! Мовчи: бо жаль мені жалю твого
Ношу в душі печаль, почезли всі надії,
Холодна в серченьку тече вже кров, не гріє

І, як поляжу, ти з великої семні

Одна зітхатимеш від серця по мені.

Оце ж мою печаль, мов хмару, пробиває

Якийся тихий світ і тугу розвиває,

Тим світом світиться ясна душа твоя, —

Крізь темряву маяк спасенний бачу я.

Світися ж, зіронько, душе благословенна!

В тобі увесь мій світ, уся моя вселенна,

Як зникну і мене покриє вічна тьма,

Заплач, а в мене сліз давно уже нема.

О, знаю! По мені гарячими заплачеш

Мого ж плачу ти вже довіку не побачиш.

Мене за живота покрила смерті тьма,

Ні в серці радощів, ні в очах сліз нема

* * *

Знов я серце упокорив

І забув тяжку досаду;

Знов весна у серце хирне

Лле здоров'є і одраду.

Знов увечорі і вранці

Зазираю в ті алеї,

Де чував я буркотанне

Сизокрилої моєї.

Знов я на зеленій річці,

На мосту стою високім:

Може, йтиме чи проїде

І зирне ласкавим оком.

Знов у хвилях попід мостом

Щось мов плаче-нарікає.

Бідне серце розуміє,

Що та хвиля розмовляє.

Знов закоханий блукаю,

Де сумні грачі ночують

І пташки в кущах зелених

З дурня никлого кепкують.

* * *

Квітки з сльозами,

Сльози з квітками

Не розлучаються, сестро, ніколи.

Скроплюють сльози

Пишні рози,

Свої розкішні величні престоли.

Благоухають,

Землю скропляють

Пишні престоли праведних сліз — рози.

Їм же відрада,

Вища награда, —

Чисті, да щирі, да праведні сльози.

* * *

Коли б ти, кохана, мені притулила до серденька руку,

Сама б дивувалась його трепетанню сумному да стуку.

Не серце колотиться — стукає се під ночну тишину,

Се тесля жорстокий мені заходився робити труну.

Немов молоток стукотить серед ночі у мене німої,

Заснути давно вже вночі та й удень не дає в упокої.

Голубчику тесле! кінчай сумовиту роботу борзій

І дай опочити в тривозі, заснути навіки мені.

Гейне, 1,39.

* * *

Коли б я був хлоп'я байдужне без турботи

І в горах жив собі в печері самотній,
Я би гуляв-буяв до власної охоти
По темних застумах та по воді бистрій.

Нудна тому пиха низькоземна саксонська,
Хто народивсь і зріс на вольних висотах;
Йому б здалась низька і башта Бабілонська,
Серед тих скель, що з них вода летить, мов прах.

Фортуно! відійми культурні землі в мене,
Бери собі й ім'я, що помпою блищить:
Ненавидне мені підлиз рабів мізерне
Угодництво: мій дух неволі не терпить.

Всели мене між гір, — в їх велико кохаюсь.
Нехай уз їх реве безкрай океан:
Нічого я в людей ніже не допевняюсь,
Опріч тих любих сцен, що змалечку я знав.

Малі мої літа, но вже я серцем чую —
Не про таких, як я, постав сей гордий світ.
Про що ж повішено завісу там густую,
Де криється кінець моїх непевних літ?

Колись я бачив сон моім духовним оком,
Блаженно любий сон од радощів земних...
О, правдо! ти своїм ненавидним укором
Показуеш мені із вивороту їх.

Любив, та люблені поснули сном глибоким;

Дружив, та здружені по світу розтеклись...

О! як же холодно у серці самотнім,

Що радощі мої печаллями взялись!

Хоч гості, дзвонячи у кубки золоті,

Кінець ознакомительного фрагмента.

Купити: https://tellnovel.me/kul-sh_panteleymon/zavorozhena-krinicya

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)